

Déli Hírlap

BANSÁGI
MAGYAR NAPILAP

SZOMBAT, 1933 MÁJUS 20.
TIMISOARA—TEMESVÁR, IX. ÉVF. 113. SZÁM.

FOSZERKESZTO
VUCHETICH ENDRE DR.

A megkövezett kisebbségi eszme

A Banater Deutsche Zeitung — nem tör — heves kirohanást intéz Magyarország ellen az ottani németekkel szemben kitűzött mostoha bánásmód miatt. Magyarország éppannyira nem szorult a mi elmünkre, mint amennyire állami építményem fog romba dőlni a B. D. Z. támasztásának következtében. Nem is foglalkoznánk a gyűlölet hangján írott legutóbbi írással sem, ha nem tartalmazna egyes állításokat — burkolt vádaskodással spekulál — a magyar kisebbséghez és a magyar lapokhoz, amelyek szerinte csökkenni akarják a Bleyer-est jelentőségét. De itt le kell szögeznünk. A Bleyer-est jeles véleményünk szerint semmiesetre nagyobb, mint például a németországi írást, irók, tanárok, tudósok letartóztatása és száműzése, vagy például a hitleri szorb kisebbség elnyomtatása, papnak a nép anyanyelvén történő prédikációtól való eltávolítása, lapjuk befiktatása, újságjuk lefoglalása, bankjuk bezárása, vállalkozásuk elvétele és összes vezetőinek letartóztatása. Erről mitsem mondunk, ellenkezésbe jutnánk egész lelki mentalitásunkkal, hogyha a magyarországi németeknek vannak sérelmei, azokat nem kellene orvosolni, ha van — ahogyan minden nemzeti kisebbségben — jogos kívánságuk, azt nem kell teljesíteni. Ami jogos az egyik oldalon, az az másikon. Erről felelősként meg a multban és a jövőben is. A sváb testület részéről nem volt alkalmunk ezt meg tapasztalni. Elég talán ha a temesvári kisebbségi katolikus iskolák városi igazgatójának ügyére utalunk. A magyarországi németek panaszairól szóló cikkeiket a rosszakarattól sugalmazva kegyelmebe mártott tollal írja a B. D. Z. egyszerűen megfélemedezett róla, hogy a magyar parlamentben Zsilinszky beszédén elhangzott Pinter László felszólalás, aki hangsúlyozta, hogy a Bleyer felhozott panaszokat tárgyilagosan és igazságosan kell megítélni. Erről elfelejtettünk tudósítani a B. D. Z. És elfelejtettünk is írni, hogy ugyanakkor Raszkó Tibor megállapította a parlamentben, hogy voltak hibák, de ezeket csak a nemzetiségekkel, hanem a mással szemben is elkövetették. A kisebbségeknek különösen arra kell módot adni, hogy anyanyelvüket megőrizve fejlessék kulturájukat. Csak az összehasonlítás kedvéért: akadt-e már román képviselő a bukaresti parlamentben, aki nyíltan a kisebbségi jogok mellett szólalt fel, különösen olyan esetekben, amikor a kisebbségi felszólalás a Bleyer-hasonlító puskaporos hangulatot teremtett. Még német képviselőt sem igen látunk asszisztálni jogos magyar követelés mellett. A Brandsch-féle „veszedelmes bakteória” talán általános lett a német vezetőknél? Azt sem hallottuk, hogy a román kisebbségek foglalják memorandumba a panaszukat, mert a kormány azokat orvo-

Esztelen félelmükben állig fegyverkeznek Németország szomszédai és ezt méltán provokálásnak lehet venni

Berlin és egész Németország nagy lelkesedéssel hallgatta Hitler kancellárának a birodalmi gyűlésen elmondott beszédét. A beszédet igazi békeszózatként fogadták. Hitler szavai különben az egész világot kellemes hatást váltottak ki.

Roosevelt elnök és az amerikai kormány tagjai Hitler kancellár beszéde alatt hallgatták a rádiót és az egész beszédet nagy figyelemmel kísérték. Roosevelt azonnal kijelentette, hogy Hitler beszédével teljesen meg van elégedve, mert a kancellárnak az aktuális problémákkal szemben elfoglalt álláspontja teljesen egyezik az ő terveivel.

Különösen tetszéssel fogadták Washingtonban Hitlernek azt a kijelentését, hogy nem kívánja

Hitler beszéde szétoszlatja a ködös légkört

Hasonlóképpen írják a londoni lapok is. A Times írja, hogy mindaddig, amíg a békeszerződéseket nem módosítják, Európában nem lesz igazi béke.

A Daily Mail annak a véleményének ad kifejezést, hogy Németország szomszédai esztelen félelmükben állig fegyverkeztek, ami Németország részéről méltán provokálásnak volt vehető.

Az olasz újságok Hitler beszédét nagy rokonszenvvel fogadták. Genfben Hitler beszéde megnyugtatólag hatott. Remélik, hogy a beszéd által teremtett kedvező atmoszférában sikerülni fog a Németországgal szemben fennálló vélemény-

solni akarja. Gömbösnek volt bátorsága ezt nyíltan kijelenteni. És volt mersze a Bleyer elleni tüntetésről elítélően nyilatkozni. Néhai Bratianu Jonel azonban inkább lemondott a kormányzásról csak azért, hogy a párisi kisebbségi egyezményt ne kelljen aláírnia. Maniuc Gyulafehérváron szent esküt esküdtek az összes nemzeti jogokra, de az eskü nem fogott sem rajtuk, sem rajtuk. A többi párt? Ha a parlamentben panaszkodni merünk, Budapestre küldenek. A kisebbségek helyzete sehol sem irigylésreemlítő és nem tudjuk, a bánásmód svábok vállalnák-e a németországi szlávok sorsát. A Bleyer elleni tüntetést — mint minden hasonló tüntetést, történjék az Nagyváradon a magyarok, vagy Berlinben a zsidók ellen — nem helyeseljük, de a magyar ifjúság felháborodásának ilyen kirobbanását talán meg tudjuk magyarázni. Magyarországon a revíziós gondolat hatalmasodott el. Majdnem annyira, mint Németországban. Ebben a revíziós hangu-

Németország felszerelését, hanem inkább az összes államok felszerelését.

Rokonszenvvel fogadták a kancellárnak azt a kijelentését is, hogy a versaillesi békeszerződés békés revíziójáért küzd.

London, Páris és Genf sajtója Hitler beszédét igen mérsékeltnek találja és ezen a tényen mindenütt örvendenek. A francia lapok megállapítják, hogy Hitler bizonyítékát adta egyes államférfiúi tehetségének. A Journal szerint igen fontos körülmény, hogy Hitler csak a versaillesi békeszerződést támogatta meg, amelyet Amerika sem ismert el. A Petit Journal megjegyzi, hogy Hitler szelid szövege ellenére is óvakodni kell a túlzott optimizmustól.

nyeket áthidalni. Valószínűnek tartják, hogy a leszerelési konferenciát elnapolják és csak a londoni világgazdasági konferencia után folytatják. A politikusok azon vannak, hogy a Hitler beszéde után kedvező hangulatot keltessék kihasználják és ennek hatására a londoni konferencia utáni idő számára is megőrizzék.

Az olasz Lavoro című lap megállapítja, hogy

Hitler beszéde szétoszlatja azt a ködös és pársz légkört, amelyet Franciaország teremtett.

A Messaggero utal arra, hogy a kancellár beszéde világos és kétségtelen tanujelét adta Németország békeszerzetének. A

latban elhangzik egy beszéd, mely az anti-revizio szolgálataiban áll. Mert azt csak nem tagadja a B. D. Z., hogy Bleyer beszéde nem a revízió hangulatát volt alkalmas alátámasztani. Valahogy annak a revízióellenes lánchnak egyik szeme volt, mely Magyarországot körülzárja és amelybe a B. D. Z. is belekapcsolódik magyarországgal szemben. A diákok tehát nem a német kisebbségi jogok megadása ellen tüntettek, hanem Bleyer beszédének tendenciája ellen. Így aztán a Bleyer-ügy tényleg Bleyer ügyvé zsurorodik össze és nem a magyarországi németek ügyévé hatalmasodik. És így aztán — ismételjük, ha nem is helyeseltető — megmagyarázható és megérthető a magyar ifjúság felháborodása a magyarországi németek egy részének vezetője ellen, akik annyira elnyomták, hogy képviselő, egyetemi tanár és miniszter lehetett. A kisebbségi jogok ma már nem kiváltság, hanem elvi fogalom, melynek igazsága nem az illető kisebbség számarányától függ. A

szovjetlapok is megállapítják, hogy Németországnak nincsen fegyverkezési szándéka és ezt Hitler beszéde elfogadhatóan igazolja.

Népszövetségi körökben Hitler beszédét sikernek könyvelik el és meg vannak győződve, hogy ennek hatása alatt számos Németországot érdeklő kérdésben kedvező megoldás várható.

Lehetségesnek tartják, hogy az öt nagyhatalom megállapodásait kiegészítik és pedig olyképpen, hogy ezzel Németország is megelégedett lesz.

Általános felfogás szerint a vélemények kiegyenlítődése körül nagy szerep vár Norman Davis amerikai megbízottára.

A párisi szociáldemokrata Populaire szerint Franciaországnak kötelessége, hogy Hitlert a saját maga által szőtt hálóban fogja meg. Feltűnő a francia szocialisták ezen pálfordulása.

A porosz országgyűlés tegnap délután ült össze először az új államtanács uralma alatt. A gyűlés különben rövid lefolyású volt. Göring birodalmi miniszter, aki egyben porosz miniszterelnök, kormánynyilatkozatot olvasott föl.

A kormánynyilatkozat részletezi azokat az okokat, amelyek szükségessé tették a volt porosz kormány feloszlását és a mai rendszer életbe léptetését.

Azután vázolja az államtanács munkaprogramját, amelynek két főirányelve: rend és munka.

Az országgyűlés a kormánynyilatkozatot egyhangulag elfogadta.

németországi lausitzi szorbok kisebbségi jogainak lábbal tiprása nem kisebb sérelem, mint — mondjuk — a déltiroli németek elnyomtatása az olasz politikai hatalom által. Aminthogy a revízió is elvi jog és nagyon furesán festene, ha például a B. D. Z. a danzig korridor megszüntetése vagy a csehszlovákiai németeknek a német birodalomhoz való visszacsatolása mellett kardoskodnék, de ugyanakkor jogtalanok és alaptalanok minősítené — szintén csak például — a csallóközi magyarok revíziós törekvéseit. A B. D. Z. tulmazzes néz. Ha valamivel közelebbre irányítja tekintetét, talál itt is olyant, amiért érdemes kissé küzdeni és harcolni. Egy kis elfogultlanság, valamivel több igazságérzet és nyomban jobban megértjük egymást. Legalább megközelítően annyira, mint azokban a falvakban, ahol magyarok és németek vegyesen élnek nemzetiségük szerint, de azonosan kisebbségi sorsátérzésükben.

A remete

Hock János ügye a tábla előtt

Hock János volt miniszter és a Nemzeti Tanács egykori elnöke, hónapok óta a lazaristák budapesti kolostorában visszavonultan él. Emlékeztet, hogy Hock Jánost, aki közel tizennégy évi emigrálás után visszatért Magyarországra, letartóztatták és a törvényszék nemzetgyalázás miatt egy évi börtönrre ítélte és a felelősségi tárgyalásig szabadlábra helyezte. A budapesti ítélőtábla most tüzte ki Hock János perének tárgyalását, amelyet október 21-én fognak megtartani. Az ügyészség Hock Jánost a törvényszék előtt tizenegy rendbeli nemzetgyalázással vádolta meg. Az ügyészség a törvényszéki tárgyalás óta hét esetben elejtette a vádat és így Hock János a tábla elé már csak négyrendbeli nemzetgyalázással vádoltan kerül.

Schubert Péter ötven éves közéleti működésének ünnepe

Mint egy Biedermeyer-i ép régi keretben, olyan kedvesek voltak és olyan régi bástyás-várfalás Temesvárt idézők, az aranylakodalmas Schubert-pár, amint ott ültek a fehér asztal díszhelyén, verőfényesen sugárzó vonzalom melegében. A nyolcvan éves Schubert Péter ötven éves közéleti működésének ünnepe az egész temesvári polgárság osztatlan ünnepe volt, néhány órára ismét boldog uralmat ült az a régi legendás temesvári egység, ahogyan nagyapáink éltek, dolgoztak és vigadtak valaha testvéreként egymás mellett. A Scholier-vendéglőben körülbelül másfélszázán gyültek össze a vendégek a ritka jubileumra, amelyet a Viribus Unitis asztaltársaság és a vendéglősök ipartársulata rendezett. Az ünnepségen a társadalom minden rétege képviselve volt és résztvettek azon a hivatali és közéleti vezető tényezők is. Barbu Stefánia és Gertheisz Antal elemi iskolai növendékek virágos üdvözlétei után Gabo Livius dr. főpolgármester emelte poharát a királyra, majd Jahn Fülöp a Viribus Unitis nevében üdvözölte Schubert Pétert. Bancu Szvetozár iparhatósági főnök szavai után Metzger Márton dr. prépost az ünnepelték munkás és lelkes erényét méltatta, úgy színtén Schück Bernát dr. főrabbi és Reck K. Géza apát is, aki a Gyár város üdvözlését hozta. Oprea János volt prefektus mint a régi Temesvár munkását méltatta az ünnepeltet. Becky Dezső viszont Schubert Péternét köszöntötte. A további szónoklatok során Mohor Sándor és Ruzitska elnök közvetítették az aradi vendéglős ipartársulat üdvözlését majd Kovács István, Marossy Mátyas, Heim Miklós, Ungár Adolf dr., Erhard Károly, Schneider József, Schmitz Ferenc dr. és többen mondtak még beszédeket. Pacha Ágost püspök üdvözlő levelét Metzger Márton dr. prépost adta át az ünnepeltnek. Az ország számos ipartársulatai sürgönyben üdvözölték Schubertet és igen sokan irtak üdvözlő leveleket. Schubert Péter meghatott hangon magyar és német nyelven köszönte meg a ritkaság ünnepelt.

Négy ország rendőrségét foglalkoztatja már a messzeágazó dollárhamisítás

A nagyszabású dollárhamisítás, amelyről többször megemlékeztünk, immár több ország rendőrségét foglalkoztatja. Az ügynek most már tizennégy foglya van Romániában, Csehszlovákiában és Ausztriában. A nyomozás áttért Budapestre is, ahol letartóztatták Berger Sándor, Tamási Péter és Hunwald Béla ügynököket, akikről kiderült, hogy szintén összeköttetésben állottak a pozsonyi Friedmann-testvérekkel, akik a hamis dollárbankjegyek főterjesztői és elosztói voltak. Budapesten ezenkívül letartóztattak egy Zotter Pálné nevű asszonyt is, aki egy ötszáz dolláros bankjegyet váltott be,

amelyről kiderült, hogy hamis. Megállapították, hogy Zotter Pálné nemrég Pozsonyban járt, hol találkozott Friedmann Gézával. Valószínű, hogy akkor vette át a hamis ötszáz dollárost.

A nyomozásnak újabb szenzációja van. Az ungvári rendőrség letartóztatta Feldmann Dezsőt, az ungvári Gazdasági Bank cégvezetőjét. Feldmann Dezső általánosan ismert ruszinszkói pénzember és letartóztatása nagy feltűnést keltet. A rendőrség kinyomozta, hogy Feldmann Dezső a hamis dollárok beváltásánál segítségére volt Friedmann Géza megbízottainak. A nyomozás tovább folyik.

Tulmagas a kamat a zálogházban, amelynek nem jövedelmező vállalatnak, hanem népjóléti intézménynek kellene lennie

A városi zálogház árverésre készül. Két hét előtt hirdetések jelentek meg, amelyek közölték az érdekeltekkel, hogy most van a meghosszabbítás végső határideje. Sok-sok szegény ember két héten keresztül törte a fejét, hogy honnan szerzi a szükséges pénzt a meghosszabbításhoz szükséges kamatra, amely valóban magas. Ruhaneműre adott kölcsönnél huszonkét százalék, ékszernél, amelyet könnyebben lehet eladni, csak husz százalék. Ebben benne van a biztosítás, a megőrzési díj, ezenkívül más cimeken részletezik a kamatot. Akárcsak azok a kisbankok, amelyek betartják a hat százalék törvényes kamatot, de anynyi mindenféle címen szednek pénzt a rájuk szorulóól, hogy az áldozat belé-

verejtekézik.

A városi zálogház évente jövedelemmel zárul. A jövedelmet a szegényház kapja. A zálogház ügyfelei előbb-utóbb a szegényházba jutnak, — talán ezért van ez így. Ennek azonban mégsem kellene így lennie. Ne szedjen a város semmiféle címen huszonkét százalékot. Ne legyen a zálogháznak jövedelme. Nem nyereszkes üzem ez, hanem népjóléti intézmény. A szegény emberek bankja. Szállítsák le a kamatot és akkor nem kerül majd olyan sok holmi elárverezésre, mint most és akkor nem okoz a szegény embernek a zálogházi kamat előteremtése annyi gondot és szívfájdalmat, kétségbeesett gyöttrődést, mint ma.

Pusztulás fenyegeti Ferenc József szarkofágját, mert víz bugyog elő a bécsi kapucinusok templomának keletjében

Ferenc József szarkofágja, amely a bécsi kapucinusok templomának kriptájában nyugszik, a megsemmisülés veszélyének van kitéve. Már évek óta titokzatos jelek mutatkoztak a kriptában. Valahonnan víz bugyogott elő s egy szép reggel arra ébredtek a kapucinus páterek, hogy a kriptát csaknem teljesen elöntötte a víz. Nap-nap mellett megismétlődött a víz előtörése és a páterek kénytelenek voltak minden reggel csöbörökkel lemenni a kriptába, miután a víz már nemcsak a szarkofágot fenyegette pusztulással, hanem magát a templom-épületet is.

Megindult a szakértői vizsgálat. Egy építész indítványára új csatornát fektettek le a templom alatt, amely hat méter mélységben húzódik a föld mélyében. Ez sem segített. A víz megint csak előszivárgott és a kriptában ezentul is minden reggel bokáig lehetett gázolni a vízben. Végre rájöttek a baj igazi okára. Kiderült, hogy a csatornázási munkálatokat nem a legnagyobb lelkiismeretességgel végezték el és így szivárgott be a víz a kriptába.

Ezt a bajt is kijavították, de a víz még mindig jelentkezett. Most már ugyan a

víz nem tódul nagy tömegekben a kriptába, de a márványfalon keresztül kis mennyiségben még mindig beszivárog a sírboltba.

Érdekes, hogy Ferenc Józsefnek még mindig nincs rendes síremléke. 1916-ban, amikor az egykori monarchia utolsó őrült uralkodója meghalt, csak ideiglenes ravatalt állítottak fel a kriptában. Már akkor tervbe vették, hogy művészi kivitelű márványemelőnyen fogják elhelyezni Ferenc József koporsóját. A háború miatt ez nem készülhetett el, a háborút követő zűrzavaros időkben pedig még kevésbé kerülhetett sor arra, hogy egy Habsburg-uralkodó emlékművére gondoljanak. Így történt azután, hogy az ideiglenes emelőny gerendái valósággal elrothadtak és a koporsó a kriptában a földön hever. Osztrák arisztokrata körökből gyűjtés indult meg, hogy a régóta tervezett márványemelőnyt megépíthessék és Ferenc József koporsóját méltóképpen helyezhessék el a sírboltban. A gyűjtésből kivesszük részükét a kapucinus páterek is, akik felhívással fordultak a közönséghez és adakozásra szólították fel.

A Magyar Párt

tagozatai beszámolnak működésükről

A Magyar Párt gyárvárosi tagozata vasárnap, május 21-én délután négykor a Magyar Ház nagytermében rendes közgyűlést tart. Láza R. L. elnök megnyitó beszéde után sor kerül a titkári, pénztárosi és az ellenőri jelentésre. Azután következik az új tisztségek megválasztása. Ungár Adolf dr. a gármester beszámol a gyűlésen a magyar tanácstagjainak eddigi működéséről. Ugyancsak vasárnap tartja a Magyar Párt lippai tagozata is egy közgyűlést, amely délelőtt tizenegy órakor Központi-szálloda termében fog lefolyni. A közgyűlés a különböző jelentések domásul vétele végett elbucszik a városból Aradra költözködő Hagyó Dezső eddigi elnöktől és megejt a tagozat elnöki székébe Lányi Rezső református lelkész kerüljön. Ügyvédek elnöknek Lányi László dr. ügyvédet jelölték. A lippai tagozat évi közgyűlésén a Magyar Párt bányai központi Kuba Endre szerkesztő és Hölgy Gyula elnöki tanácstagok fogják vezetni.

Pincében elásott csecsemő holttal

Csanád községben ez év januárban feltűnést keltő gyilkosság történt, amelynek Hinkel Magdolna szülői tokosnó esett áldozatul. A gyilkosság Kreppe Simon tanító követte el. Jelenleg is a temesvári ügyészségi főosztály vizsgálja a gyilkosságot. A vizsgálat befejeződött, de a vizsgálat bíró most olyan ügyben folytatja a vizsgálatot, amely, ha a gyilkosság megtörténik, örökre titok marad volna meggyilkolt Hinkel Magdolna ügyében. 1931 szeptemberében az egyik temesvári szanatoriumban leánygyermeknek születését, amely a kereszttségben a Lilla nevet kapta. A gyermek apját Hinkel Magdolna Kreppe tanító személyesen jelölte meg. Kreppe vállalta is a nevelést és a gyermeket az egyik közönségbe adta gondozás végett. Egy nappal a gyermek születése után azonban azt az értesítést kapta, hogy a csecsemő meghalt. Kreppe ahelyett, hogy halálesetet az anyakönyvi hivatalban bejelentette volna és a temetésről gondoskodott volna, dobozba csomagolva kis holttestet és Csanád szállítására Kreppe a csecsemő holttestet az utcán szülőben levő ház pincéjében elrejtette. Amennyiben a vizsgálat igazolja a vádat, úgy Kreppe Simon tanítónak a községen kívül ezért az ügyért is felelősséget kell.

Stresemann és Briand szellemi párisi külügyminiszterium óratertés nagyszabású ünnepség folyt le, amely Stresemann és Briand szellemi hódolttak. Az ünnepségen megszólalt maga Briand külügyminiszter hangja. Lejátszották azt a gramofonlemez, amelyet 1930 szeptember 23-án vette fel Genfben a Népszövetség ülésén Briand híres páneurópai beszéde megjelentek megilletődvé hallgatók elhunyt békeapostol szavait.

EMINENT képkiallítás a Hitelbank-palotában

Fémjelentések alapján és utazók leírásai nyomán állítják össze egyes államok hadsereglétszámát

Enniben tegnap délután újból összeült a leszerelési konferencia hadilétszám-gállapító bizottsága. Több ország delegációja tiltakozást jelentett be az ellen, hogy a bizottság egyes országok hadilétszámának megállapítására olyan adatokat használ fel, amelyek nem az illető ország kormányaitól valók. Ujságírók, utazók leírásai, sőt kémjelentések alapján is állítják össze egyes országok seregeinek létszámát. Kivánatosnak

tartják, hogy a leszerelési konferencia egyenesen az országok kormányaihoz intézzen kérdést a hadilétszámra vonatkozólag.

Franciaország ezzel szemben egészen más véleményen van. A francia delegátus kifejtette, hogy minél jobban csökkentik az egyes hadseregek létszámát, annál inkább növekszenek az ugynevezett kisegítő szervezetek, amilyenek például Németországban az acélszakasz-

vezet és a rohamcsapatok, Ausztriában pedig a Heimwehr. Franciaország nem csudálkozik azon, ha az egyes kormányok elfogultan közlik hadseregeik létszámát. Nem lehet sértő egyetlen egy kormányra nézve sem az, ha beleegyeznek abba, hogy a Népszövetség leszerelési bizottságának joga legyen a hadilétszámot felülvizsgálni és ellenőrizni. Ezt az adatok megbízhatósága érdekében kell megtenni.

pott. Mitricsevics Drágát tehát ugyanolyan módszerrel esalta lépre, mint később Sztankovicot. Markovics azonban ennek ellenére sem tesz beismerő vallomást és minden kérdésre azt a választ adja, hogy Milkovics tudna erre felelni. Ugy látszik, reméli, hogy büntetésre nem kerül meg és sikerülni fog mindent rája kenni.

Fogadást kötöttek a gyermek nemére vonatkozólag

Bredeanu Miklós bihari jegyző egyik falujabeli leánnyal szerelmi viszonyt folytatott, majd amikor a viszonynak következményei mutatkoztak, fogadást ajánlott fel a gyermek nemére vonatkozólag. A férfi kijelentette, hogy a gyermek fiu lesz, a nő viszont hangoztatta, hogy leány. A segédjegyző arra az esetre, ha az újszülött fiu lesz, megígérte, hogy a gyermeket adoptálni fogja, viszont ha leány születik, harmincezer leiel kárpótolja a nőt. A gyermek tényleg meg is született és leány lett. A segédjegyző azonban, amikor a fiatal anya emlékeztette ígéretére, vonakodott a harmincezer leit megadni, mire az anya peres utra terelte követelését. A járásbírósg megítélte az összeget, a segédjegyző viszont a törvényszékhez felebbezett. Az ítéletet kíváncsian várják, mert fogadásból eredő követelések az eddigi joggyakorlat értelmében nem érvényesíthetők a bíróság előtt.

Hamarosan kifizetik a tavalyról visszamaradt tisztviselői fizetéseket és a hátralékos nyugdíjakat

A pénzügyminiszter rendeletet adott ki, amelyben arról intézkedik, hogy a rendkívüli költségvetés terhére az 1932. évből származó állami adósságok kifizetésre kerüljenek. A pénzügyminiszter erre a rendeletre vonatkozólag, amelyet az érdekeltek nagy meglepéssel fogadtak, az újságírók előtt kijelentette, első ízben történik, hogy a rendes és rendkívüli költségvetés között a demarkációs vonalat tiszteletben tartják. Mindkét költségvetésnek megvannak a maga bevételei és kiadásai, azonban a múltban előfordult gyakran, hogy egyes bevételeket és kiadásokat a rendes költségvetésről a rendkívüli-re és megfordítva könyvelték el és használták föl, ami által sokszor zavarok támadtak. A kor-

mány most el van szánva, hogy ezeket a zavarokat a jövőre nézve elkerüli és azért a két költségvetés rendelkezéseit szigorú pontossággal betartja. A rendkívüli költségvetés bevételei elsősorban az állam adósságainak a megfizetésére szolgálnak és ezeket így is fogják felhasználni. A rendkívüli költségvetésnek máris van elegendő bevétele arra, hogy abból a pénzügyminiszter az 1932. évből visszamaradt tisztviselői fizetéseket és nyugdíjakat kifizesse, sőt ki fogják egyenlíteni azokat a hátralékokat is, amelyek ezeken a cimeken az 1933. év első évnegyedéből — tehát az elmúlt költségvetési esztendő három utolsó hónapjából — származnak. A kifizetéseket hamarosan megkezdik és ennek idő-

pontjáról az érdekelt tisztviselőket és nyugdíjasokat idejekorán fogják értesíteni.

Ezek a kifizetések, amelyek a rendkívüli költségvetés terhére történnek, nincsenek összefüggésben az amortizációs pénztár által ugyancsak az állam tartozásainak kifizetésére kibocsátandó bonokkal. Ezek a bonok ugyanis az 1932. év előtti állami tartozások kiegyenlítésére szolgálnak. A pénzügyminiszterium közli, hogy a bonok készítését már megkezdték. Ezzel kapcsolatosan felszólítják az érdekelteket, hogy ne üljenek föl kínálkozó közbenjáróknak, mert mindenki hivatalból megkapja a maga bonjait, mihelyt azok kiadására sor kerül.

Kilenc millió lei a temesmegyei utak rendbehozatalára

Utépítési tervek foglalkoztatják az egész országot. A kormány tárgyalásokat folytat svéd és francia utépítési vállalkozókkal, akik megbízást kapnak az országutak karbanhozására. Utépítési gondjai vannak Temestorontál megyének is, amelynek utjai a háboru óta nem láttak javítási munkákat. A törvény alapján 1931 április elsőjén megalakult vármegyei hivatal vezetője, Manciu Péter műszaki felügyelő, nagyszabásu programot dolgozott ki a vármegyei utak és hidak építésére. Ennek a programnak két része van és pedig az országutak és a megyei utak munkálatai. Az országutak közül ebben az esztendőben javításra kerülnek a Temesvár-arádi, Temesvár—lugosi, Temesvár—Moravica—nagyzsámi, továbbá a Nagyszépmiklósi—csanádi országutak. A vármegyei utak ezévi karbantartására hét millió leit irányoztak elő, vicinális utak rendbehozatalára pedig két millió leit. Számos ut olyan állapotban van, hogy teljesen újjá kell építeni. A vármegyei utak közül elsőnek a Kiszetó—lippai, a Temesvár—csenei, a Németszentmihály—bodbai, továbbá az Obéba—ujaradi utak építését kezdik meg. Sorra kerülnek azután a többi megyei utak is.

A budapesti egyetem bölcsészeti karát egy hétre becsukták

A budapesti egyetem tanácsa ülést tartott, amelyen elhatározta, hogy a közoktatásról szóló új törvény hatálybalépéséig a bölcsészeti karon az előadások hétéig szüneteljenek. A diákok tegnap délután a fakultás összes termeit elhagyták. Kérték a Gólyavárnak a megnyitását, hogy ott gyűlést tarthassanak, de kérelmüket elutasították. A diákok erre a bölcsészeti fakultáshoz tartozó Trefort-kertben gyülekeztek, megénekeltek a himnuszt, majd tüntetni kezdtek Bleyer Jakab ellen. A helyszínen teremtett rendőrség a tüntetőket szétlatta. Délután a diákság küldött tüntetést az egyetem rektorához, arra kért, hogy a bölcsészeti karon kezdjék meg a tanítást. A rektor elutasította, hogy erről szó sem lehet és kijelentette, hogy az új törvény szükség van egy heti szünetre, hogy higgadságát visszahozza. Kijelentette a rektor azt is, hogy az előadások szünetelésének idejére kiirtják a kertet és kollókviumokat megtartanak. Felszólította a diákokat arra, hogy egy heti szünetet használják föl és álljenek vizsgáikra. Bleyer Jakab egyetemi tanár és lakása előtt rendezett tüntetés

alkalmával egy kisebb csoport be akart hatolni a lakásba. Akkor történt az, hogy az egyik fiatalember inzultálta Bleyer feleségét. Bleyer Jakab, aki a tüntetés idején Jugoszláviában járt nővére látogatására, a sajtóban jelentkezésre szólította föl azt a fiatalembert, aki annyira gyáva, hogy egy hölgyet merészel inzultálni. A diákegyesület fog-

lalkozott Bleyer felszólításával és annak a véleményének adott kifejezést, hogy az inzultáló fiatalember nem volt egyetemi hallgató, hanem idegen, aki a tüntetés alkalmával a diákok közé furazkodott. Amennyiben azonban kiderülne, hogy az illető egyetemi hallgató volt, úgy azt megvételük jeléül maguk közül kiközösítik.

A két kiló arany meséjével csalták törbe a belgrádi banditák a milliomos asszonyt is

A belgrádi rendőrség, amely immár tisztázta a szerencsétlen Sztankovics György mérnöknek Markovics Mihály filmigazgató és Milkovics Miklós által történt meggyilkolásának minden részletét, most a januárban meggyilkolt Mitricsevics Drága milliomosnő tragédiáját igyekszik megfejteni. Jelentettül: már, hogy a belgrádi rendőrség három börtönt talált, amelyben a Mitricsevics Drágától elrabolt ékszerek és egyéb értékek vannak. Megállapították, hogy a három koffert Sztankovics György mérnök eltűnése előtt két nappal Markovics megbízásából

Milkovics egy hordárral elküldte a Garzsinova-utca 13. számú ház házmesterének, hogy őrizze a börtönöket addig, amíg Milkovics, aki vidékre utazik, azokat átveszi.

A rendőrségnek most már döntő bizonyítéka van, hogy a milliomosnő Markovics és Milkovics pusztították el. Mitricsevics Drága írásainak újabb átvizsgálásakor egy levelet találtak, amelyet Markovics írt neki és azt kérdezte, nem volna-e hajlandó tőle két kiló aranyat venni. Ez a levél, amely a milliomosnő halála előtt két héttel kelt, ugyanolyan, mint amilyent Sztankovics mérnök ka-

ingyen kapja

a Déli Hirlapot június elsejéig, ha már most előfizet egy hóra 70 leiel, nyugdíjasok és köztisztviselők 60 leiért.

Déli Hírlap

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BELVÁROS, SZENTGYÖRGY TÉR
4. SZÁM.

Előfizetési árak:

Romániában: Havonta 70, negyedévre 200, félévre 380, egész évre 750 — lei.
Nyugdíjasok havonta 60, negyedévre 160, félévre 300, egész évre 600 lei fizetnek.

Magyarországon: Havonta 4, negyedévre 10, félévre 20, egész évre 40 pengő.
Magyarországi nyugdíjasok havonta 3 negyedévre 8, félévre 15, egész évre 30 pengőt fizetnek.

Telefon:
3-52, este 10 óra után 14-68
vagy 2-42

A szerkesztésért és kiadásért a
főszerkesztő felel.

A „Temesvári Zeitung” nyomda
nyomása.

Az öreg Vámbéri és fia

Szeptemberben lesz husz éve, hogy meghalt az a sánta dunántúli bochergyerek, aki nekivágott kacsázó lépteivel a távoli Keletnek és a székiyivadékok Körsi Csoma Sándor nyomán bicegő „sánta dervis” legendás figurája fel-feltűnt Középázsia steppéin, Bokhara, Samarkand síkatoriba és a Fényes Porta ragyogó fogadótermeiben. A dunaszerdahelyi Schnitzler-gyerek utja Pestig hosszú volt, hosszabb talán, mint Kina kapujáig, de megtehetette, mert magyar földön sohasem volt akadály senkifia előtt születés, vagy konfesszió. Vámbéri Armin előtt sem volt az. Szeptemberben, hogy husz éve lesz halálának, a Tudományos Akadémia egykori világhírű tagja emlékének szoborral hódol, szoborral, amelyet a Múzeum kertjében állítanak fel. Szoborral, amely beszédesen szólhat generációk utjáról, a zsidó apa magyarságáról és hitehagyott fia nemzetköziségéről. Vámbéri Ruzstem konzseniális fia apjának, csak... nos, ez a csak ez minden nagyember fiánál felmerül, Petőfi Zoltánnál, Arany Lászlónál, Andrássy Gyulánál. Valahogy tőlük nagyobbat várnak, különbet, mint apjuktól s ha erre nem képesek, akkor elbuknak.

Vámbéri Armin kacsázó startja hatalmasabb volt, mint Ruzstem népbiztossága, rektorsága és minden polgári progressziója. Vámbéri Armin egy kor, nem egy nemzedék megtestesítője. Vámbéri Armin annak a zsidó nemzedéknek a megtestesítője, amely nagy tettekkel, világbámulatát a tschikosch-gullasch Dunamentére felhívó tettekkel hálálta meg az öt befogadó nemzetnek uri gesztusát. Vámbéri Ruzstem...? Nos Vámbéri Ruzstem, az Pest. Aki először hitét vetkőzte le, hitével együtt tradícióit és... Vámbéri Armin felfelé nézett, mert Dunaszerdahelyről olyan hatalmasnak látszott a Dunapartja, Vámbéri Ruzstem már Pestről nézett le és istenem, a századeleji pesti progresszió lipótvárosi górcsöve alatt olyan pirinyónak, tökéletlennek, divatjátmultnak tünnek bizonyos dolgok. Most szobrot kap Vámbéri Armin, a wahrmannok, csemegik, kármánok, vázsonyiak nemzetségének Vámbérije, aki Nagybrittánia keleti politikájának szakértője volt és királyok fénykorében sem vesztette el fejét, — a szerdahelyi Schnitzler-gyerek. A Vámbéri Ruzstem apja. (cs. k. s.)

— Elet- és munkakedvét fokozza az Oyomaltine.

Tíz napos kirándulás pünkösdkor a Fekete-tengerre ezerhatszáz leiert

Ma, amikor a lecsökrentett kereseti lehetőségek mellett mindenki kénytelen házi költségvetését a legszűkebb keretek között megállapítani, a Déli Hírlap előfizetőinek és olvasóinak nagy táborával szemben erkölcsi kötelességének érzé, hogy a nyári szezon beköszöntével lehetővé tegye a testet-lelket üdítő olcsó nyaralást és pihenést. Ezért elhatározta, hogy kapcsolatot létesít egyes fürdőhelyekkel és olyan előnyöket biztosít a lapnál jelentkezőknek, melyeket különben nem tudnának megszerezni.

Olcsó nyaralási akciónkat egész nyáron át folytatjuk és annak lebonyolítása nem függ a jelentkezők számától. Ha csak egyetlen jelentkező van, úgy az is ugyanazon kedvezményeket élvezi, mintha többszázan jelentkeztek volna.

Első ilyen akciónk a Fekete-tenger partján fekvő festői szépségű Techirghiol fürdőhelyre vezet, amelynek nemcsak az az előnye, hogy gyönyörű és hatalmas stranddal rendelkezik, hanem sóstava is van és európai hírvíz iszapfürdői. Tehát nemcsak üdülésre alkalmas, hanem azok számára is, akik gyógyulást keresnek. A kirándulás egész tartama tíz nap, amibe beleszámítódik az utazás és egy napi bukaresti tartózkodás.

Techirghiolban teljes hét napot töltenek az akcióban résztvevők olyan ellátással és olyan szórakozásokkal, melyek ilyen olcsón nem igen adódnak másutt.

Az első Fekete-tengeri kirándulás június harmadikán indul Temesvárról. Másnap tartózkodás Bukarestben, este

IDŐJÁRÁS. A meteorológiai intézet jelenti: Egyes helyeken zivatarok várhatók, délen inkább csendes esők, a hőmérséklet emelkedése még nem várható. Temesvárott tegnap délelőtt napos idő volt, délután ellenben beborult. A hőmérő déiben huszonkét fok melegét mutatott.

— **Pótsorozások.** Május hó 22-től kezdve a Gyárudvar termében a temesvári hadkiegészítő parancsnokság pótsorozásokat tart azon 1934 korosztálybeli ifjak számára, akik eddig valamilyen okból nem kerültek sorozásra. Május 22. és 23. napjain a temesváriak, 24-én a központi és a vingai járás, 26-án a perjámosi és nagyszentmiklósi járás, 27-én a zombolyai és újpécsi járás, 29-én a csákovai és dettai járás, 30-án a buziási és gátaljai járás, végül 31-én a rékási és lippai járás eddig nem sorozott 1934. évfolyamú sorkötelesei jelentkezzenek.

villámvonaton számozott helyeken indulás Techirghiolba, ahová még ugyanazon napon este tíz órakor érkeznek meg. Sem elszállásoláson, sem étkezésről, sem szórakozásról nem kell gondoskodni.

A tíz napos üdülés, ellátással, lakással, fürdővel és egyéb kedvezményekkel együtt a vasúti jegy árán kívül ezerhatszáz leibe kerül.

Ebben az összegben benne foglaltatik:

A bukaresti ellátás, (a techirghiolai lakás és étkezés hét napra) reggeli: kávé vagy tea vajjal és süteménnyel, ebéd: leves vagy előétel, sült különféle körítéssel és salátákkal és sör, bor vagy fekete kávé, vacsora: ugyanaz mint az ebéd.

Díjtalan utasaink részére egy a tengeri, mint a sós vagy iszapfürdő használata,

külön kabinnal és kiszolgálással együtt. Tennis-, golf- és egyéb sport-pályák díjtalanul állanak utasaink rendelkezésére. Mindez ezerhatszáz leiert tíz napra.

Azon utasok, akiknek módjukban van tovább maradni, naponta 220 lei fizetnek, viszont ha legalább tizenöt napig maradnak, úgy a vasúti költség lényegesen kevesebb.

Jelentkezési határidő május 31. este hat óra.

Jelentkezni lehet a Déli Hírlap kiadóhivatalában és a Központi Bank meneti jegyirodájában, ahol szívesen szolgálnak részletes felvilágosítással is.

Akik nem indulhatnak ezen első vónattal, már most beoszthatják idejüket, mert az akció minden hónapban kétszer megismételjük egészen azonos feltételek mellett.

— **Leszl Jakab volt temesvári bankigazgató halála.** Budapestben meghalt hatvankét éves korában Leszl Jakab kormányfőtanácsos, a Pénzügyi Központ vezetője. Leszl Jakab Csanádon született és iskoláinak elvégzése után bankszolgálatba lépett. Több éven keresztül az Osztrák-Magyar ujvidéki fiókjánál dolgozott, majd Telbisz Károly temesvári polgármester meghívta az akkoriban alapított Városi Takarékpénztár élére. Leszl Jakab, akinek vezetése alatt a Városi Takarékpénztár szép virágzásnak indult, 1918-ban meghívást kapott Budapestre a Pénzügyi Központ élére és akkor családjával együtt a magyar fővárosba költözött. Halálát gyászolja özvegye, három fia, valamint kiterjedt temesvári rokonsága.

* **ELŐFIZETŐINK** szíves figyelmét felhívjuk, hogy az előfizetési díjat beküldeni szíveskedjenek, nehogy a lap kiadásában fennakadás álljon be.

— A temesvári legénységi hadi kánták, özegek és árvák vasárnapján május 21-én, délelőtt 9 órakor a város tanácssteremben tartandó megbeszélés jelenjenek meg.

— A Szociális Missziószervezet tősege bizalommal fordul ismét a közönséghez. Május 20-án, szombaton gyűjtést rendeznek a város egész területén, amely gyűjtést a miniszteri engedélyezte. Sokszor vették már igénybe a jó lelkek adományait szegények támogatására és kérésük sohasem hiábavaló. Most is csak egy darabnak, vagy egy-egy kiló kenyér árán megváltását kéri a perselybe adni kész is, ha mindenki megadja ezt a kevély összeget, nagyon sokat adhat hozzájárult sok szegény, talán sok mekes szülő nyomorának enyhítésére. Amikor gyűjtő munkatársaik végigjárják a majd a város utcáit, kérjük, dolgozzon mindenki az éhezőkre és legmélyebb sugallatát követve, ne tartsa meg az adományt.

— **A Kaukázus tündére.** Pogatsa nigg Guidó, a temesvári városi zenei nyugalmazott igazgatója, a kiváló szerző, most fejezte be legújabb nagyszámú művét, amelynek címe A Kaukázus tündere. Ennek legszebb zeneszáma vasárnapján május 21-én délután öt órakor a városi neiskola nagyertermében külön hangverseny keretében mutatja be. A bemutatásról szóló zeneszámok a következők: Az iszkező gnómok, Jégvirágok tánca, Nadja lépője, Nadja keringője, Szatirok áramlása, Schamyl szenvedése, Vadászok bucsójának és Schamyl halálsejtelme. A hangverseny a negyven, husz és tíz leies belépőjével elővetelben a Fenyő-féle papirkernyőben kaphatók.

* **A női testkultúra új utjai.** Dr. Macskó né könyvének új kiadása: A ritmikuszúra, a művészi mozgás és a modern testkultúra módszerei és tornagyakorlatok. Írása 150 magyarító kép, 220 oldal, árleszállításban 112 lei mindenütt, vagy a pagenál Kolozsvár. Postán utárral franko.

— **Új keresztet kap a lugosi minorita templom.** A lugosi minorita templom nyára ezen a héten új keresztet tűntet fel. Ezzel kapcsolatosan a lugosi római katolikus hitközség vasárnap, május 21-én májusi ünnepélyt rendez.

* **Pünkösdi filléresvonal a napsík Adriára.** A Hajduk szerb sportegyesület különvonalat indít Dubrovnik (Raguza), a hirneves jugoszláv tengerfürdőbe. Utiköltség III. oszt. különvonal Temesvártól Dubrovnikba és vissza 100 lei, beleértve az utlevél és vízumdíj II. osztály 1900 lei. Az utasok öt napot éjszakán tartózkodnak a tengeren. Rendü pensió Dubrovnikban napi 60 dinárig. Szép kirándulásokról, a körbéli szigetekre, a kattarói öbölbe és a csen csucsára, gondoskodás történet szubtropikus klímájú Dubrovnikban tartózkodást a narancs, citrom és pligetek és az üdítő tengeri fürdő teszik lönösen élvezetessé. Aki szórakozni, pihenni akar, az ne mulassza el ezt a vező alkalmat. Utiköltség Temesvártól kúnda és vissza 350 lei, Zentáig és vissza 400 lei, Szabadkáig és vissza 500 lei, borig és vissza 600 lei, Vinkovecig és vissza 1000 lei, beleértve az utlevél és vízumdíj is. További utitány Bród—Szarajevó—Dubrovnik. Indulás Temesvárról június május 9-én éjjel. A jelentkezők szülői és állampolgársági és a katonai okmányok. Jelentkezni lehet a Hajduk sportklub helyiségében, Temesvár, I. Str. Ungu 1. szám, (Városház-utca, bejárat a herceg-utcából) május 24-ig, minden délelőtt és délután, ahol bővebb felvilágosítással is szolgálnak.

Bogdarigós gyógyfürdő

a Bánságnak fenyegekkel övezett legszebb helye

Rheuma

köszvény

csusz

bénulás

vérszegénység

eseteiben, légzőszervi bántalmaknál, makacs tüdőbajnál a levegő, a fürdő és ivókúra javulást és felépülést eredményezett. **Napi pensio** (háromszori bő étkezés, fürdő és elsőosztályu szoba június 15-ig): **80— lei.** Június 15-től 100— lei.

Temesvártól 40 km-re fekszik a lippai vonalon. Sarlota állomáson az igazgatóság autói állnak a vendégek rendelkezésére.

Aranyalap

Anglia, Amerika, Németország, Svájc is, letért már az aranyról, bárha kissé fájt is. Finnország és Svédország, Észtland, Hollandia, ugyanezt csinálja most, halljad, uramfia! Mért csinálnak ilyen nagy gezérszt, nem értem. Én is megvagyok, pedig — nékem ők elhíhetik — nemcsak hogy az aranyról, hanem a vasalapról is régen letértem.

Kóro Pál.

Fellázkodtak a farmerek és szembeszálltak a katonasággal

Newyorki jelentés szerint Wisconsin államban veszedelmes farmerláza-dás tört ki. A farmerek már régóta elégedetlenek az alacsony tejárakkal és követelték azok felemelését. Minthogy ez nem történt meg, sztrájkba léptek és beszüntették a tejnek a városokba való beszállítását. Követelték ezenkívül, hogy a sajtgyárak és a hatósági tejközpontok, amelyeknek saját tehenészetek vannak, szüntessék be üzemüket. Behatoltak az egyik sajtgyárba és elpusztították a berendezést. A farmerek ellen katonaság vonult ki, azonban az elkéseredett far-

merek a katonáktól nem ijedtek meg és szembeszálltak a csapatokkal. A katonaság szuronyt és könnyfakasztó bombákat használt a lázongó farmerek ellen, akik közül többeket kórházba kellett szállítani. A farmerek megszállották a városok felé vezető utakat és megakadályozták, hogy utleges sztrájkőrök tejet szállítsanak a városokba. Az ilyen sztrájkőröket alaposan elverik, tejük pedig kiöntül. A farmerek az eladatlanul maradt nagymennyiségű tejjel disznókat etetnek, vagy pedig kiöntik azt.

TÁRSASKIRÁNDULÁS BELGRÁD-BA UTLEVÉL NÉLKÜL pünkösdkor lesz a Déli Hírlap rendezésében. Legutóbbi belgrádi társaskirándulásunkat megismételjük azzal az óriási előnnyel, hogy azok is résztvehetnek, akiknek nincs utlevélük. Az utazás, amelynek programját részletesen közöljük, oda és vissza, kollektív utlevéllel, vízummal együtt mindössze 590. — Jel. Jelentkezéseket elfogad a Déli Hírlap kiadó-hivatala.

Rómánfa a Tiszántul. A román-magyar kereskedelmi megállapodásban Magyarország nagyobb mennyiségű román fának a beengedése kötelezte magát. Tekintettel, hogy a magyar-csehszlovák kereskedelmi szerződés viszont cseh fának a bevitelét engedte meg, a magyar kormány nem akarja, hogy a román és a cseh tizifa egymásnak versenyt támasszon és azért úgy a román, mint pedig a cseh tizifa részére külön-külön területeket jelölt ki. A román fának a bevitelét a Tiszántulra irányítják. A kormány nemcsak a cseh, de még a magyarországi fának a szállítását sem engedi meg ezek után a Tiszántulra.

ELSŐRENDŰ - SZÁRAZ PARKETTA
VERSIENYKÉPES OLCSÓ ÁRON
BELA KRAUSER FII TEMESVÁR IV. TELEFON: 18-46

Az állás nélkül maradt tanárok. Egyes iskoláknak feloszlataása következtében számos tanár állás nélkül maradt. A közoktatásügyi miniszter közli, hogy a nyugdíjazások és elhalálozások folytán betöltésre kerülő állásokra a pályázati hirdetményeket a hivatalos lap június 1 és 15 között fogja közölni és felhívja az érdekelteket, hogy pályázataikat nyújtsák be. A megüresedett állásokat ugyanis elsősorban a katedra nélkül maradt tanárokkal fogják betölteni.

A dettai német nőegylet anyák napján nagyszabású előadást rendezett, amelyen szavaltatok és élőképek tartották a műsort. Az előadást Tringl Béla tanító szavai vezették be. Közreműködtek Hoffart Franciska, Stocker Käthe, Eilhardt Mária, Alt Mária, Wanzon Józsa, Pletsch Mária, Kirsch Helén, Lauer Vilma, Esperschitz S., Halász Mária, Somogyi Mária, Braun Hilda, Schmidt Oszkár, Weisz Mária, Tarillon József, Balász Mihály, Lothary Fülöp, Steuer Károly, Vincze Mátyás, Buchman Károly, Kleisel Mihály, Becker Helén és még többen. Az előadás, amelyet tánc követett, igen jól sikerült. A sikert elsősorban a nőegylet elnöknőjét, Schmidt Borbálát, Kirsch Helén és Kriechné alelnöknőket, valamint Tringl Béla tanítót illeti elismerés.

Sulyok István drt Budapesten megoperálták. Budapesten Sulyok István dr. erdélyi magyar-árti képviselőn a Verebely-klinikán súlyos gyomoroperációt hajtottak végre. Az operációt, amely kitűnően sikerült, Verebely tanár végezte.

Csalással vádolt birodalmi főbiztos. A berlini törvényszék tegnap kezdte meg a nemzeti szocialisták által letartóztatott Gerrecke volt birodalmi munkaszervezési főbiztos bűnügyének a tárgyalását. Gerreckét három rendbeli csalással és egy rendbeli hűtlen kezeléssel vádolják.

Gandhi utolsó napjai éli. Mahatma Gandhi állapota — Bombayból érkező jelentés szerint — válságos lett. Az éhségstrájk tizedik napján Gandhi súlyos gyengeségi rohamot kapott és már a vérkeringés fentartásához szükséges vizet sem tudja felvenni. Kezelőorvosai szerint beállott a krízis és a legközelebbi huszonegy órában el kell dölni, kibírja-e Gandhi az éhségstrájkot, vagy nem. Gandhi mindenesetre tovább is kitart amellett, hogy huszonegy napig semmiféle táplálékot nem vesz magához. Egyes orvosok mégis biznak benne, hogy Gandhi a magára kirótt bójt kibírja. Az orvosok jelentése szerint a hatvanhárom éves Gandhi testi állapota ugyanolyan, mint egy negyven esztendősférfié lehetne ugyanennyi bójt után.

A heringes motorost kivonták a forgalomból. A zombolyai esti motorosvonat körül tapasztalt tarthatatlan helyzetéről irt cikkeinknek megvolt a hatása. A közönség panaszára felfigyeltek és Cristea Szilviusz vasutigazgató orvosolta is a bajt. Rendelkezéseire a motoroskocsit kivonták a forgalomból és helyette most esténként rendes vonat indul Zombolyára. A motoroskocsit azért kellett kivonni a forgalomból, mert rendes vasuti kocsikat nem bír el, pótkocsijai pedig, számszerint négy, az aradi műhelyben vannak javítás miatt. A négy pótkocsi csak a jövő hónapban készül el és akkor ismét üzembe fogják helyezni a motorosjáratot.

Budapesten elhunyt nagyenyedi tanár. Járay István, a nagyenyedi Bethlen-kollegium tanára, negyvenkilenc esztendőskorában Budapesten meghalt. Járay néhány nap előtt utazott Budapestre, hogy ott magát gyógykezeltesse. Betegsége azonban annyira előrehaladott állapotban volt, hogy már nem volt segítség számára.

Sanclair Lewis: Egy modern asszony szive. Sinclair Lewis regényeinek férfisorozatába méltón lép be Ann Vickers, a modern amerikai nő, az új asszony ragyogóan és mélyen megrajzolt figurája. A nő türelem és önfeláldozás hatalmas epozsa ez a könyv — egy nő sorsá, amelyben az örök asszonyi erők tükröződnek. A Nobel-díjas író regényalkotása az Athenaeum új nagy regénysorozatában jelent meg. A 460 oldalas nagyalakú, egész vászonkötésű könyv ára 144 lejt, mindenütt, vagy Lepagenál Kolozsvár. Kérje az Athenaeum szenzációk jegyzékét.

LÁZADÁS KUBA SZIGETÉN. Havannából jelentik, hogy Kuba szigetén újabb lázadás tört ki. Ezerkétszáz főnyi felkelő csapat megtámadta Trinidad városát és elfoglalta azt. A kormány katonaságot rendelt ki a lázadó leverésére, akikhez azonban három város lakossága csatlakozott. A felkelők és a katonák között formális harc fejlődött ki, amelynek eddig már száz halottja van. Még bizonytalan, hogy sikerülni fog-e a kormányknak a felkelőket hamarosan legyőzni.

Tülekedés a miniszteri tárca körül. A sajtóban egyre folynak a találgatások, hogy ki lesz az új ipari és kereskedelemügyi miniszter. Lugojeanu lemondása formailag ugyan még nem történt meg, de mindazonáltal már egész sor jelöltet emlegetnek a megüresedő miniszteri tárcára. A különböző érdektületek jelöltjein kívül egész sereg önjelölt is van. Eppen ez a nagy vetélkedés teszi nehezzé a tárca betöltését és azért valószínűnek tartják, hogy az új minisztert egyelőre nem nevezik ki, hanem teendőit Vaid a miniszterelnök, aki Lugojeanút helyettesíti, továbbra is maga fogja el látni.

A herculesfürdői fürdőigazgató ünneplése. Herculesfürdőn szép ünnepség keretében ülték meg Capuscha János fürdőigazgató működésének harminc éves jubileumát. Az ünnepségen a jubiláns számos orsovai, topeczi, mehádai, karánsebesi és lugosi barátja is résztvett. A herculesfürdői önkéntes tisztviselés, amelynek Capuscha az elnöke, Schneider Ferenc alparancsnok vezetése mellett lampionos szerenádét adott az ünnepeltnek, aki az üdvözlőbeszédre meghatott hangon válaszolt. Tiszteletére a kurszalomban bankett volt, amelyen számos felkészítő hangzott el. A banketten Popovicu D. román lelkész ezüst babékoszorút és diplomát nyújtott át Capuscha fürdőigazgatónak. A bankett résztvevői a reggeli óráig maradtak együtt.

SZÉNNÉ ÉGETT SZÉNEGETŐK. A mexikói Pueblo város közelében nagy erdőtüz pusztít. Negyven szénégetőt a tűz olyan hamar körülkerített, hogy azok valamennyien szénné égtek. Az erdőben még kétszáz munkás van, akiknek sorsáról semmi hír nincsen. Valószínűleg ezek is elpusztulnak.

Svábhegyi Szanatórium
Magaslati diétás gyógyintézet,
már napi 13 P-ért
a legelőkelőbb környezetben legelőkeltebb szanatóriumi ellátást nyújt

Meghibbant elméjű zenész. A temesvári rendőrségen tegnap előállították Becker János munkástelepi zenészt, aki az utcán hangosan viselkedett. Becker János az utcán azt kiáltozta, hogy ő az egész világ királya és most lesz a koronázása. A nyilvánvalóan elmebeteg ember kórházba került.

Téhen a mozdony kerekai alatt. A dettai állomás közelében a befutó bázisai vonat mozdonya elütötte Sava Károly váltóór telenét. Az állat közvetlenül a vonat előtt akart a sineken áthaladni és a sebesen közeledő mozdonyt már nem lehetett lefékezni. A vonat mintegy tíz métert hurocolta magával a telenet, akkor megállott és kivették a mozdony alól a pöppé morzsolódott állatot.

Jóízű-biztos-nyhe
KOPROL
virtusitő-csokoládé

Legdrágábban veszek ékszereket, záradulákat. Braun ékszerész, Küttl 5. Flókiúzet: Belváros, Mercy-utca 4.
Radnai öreg kereskedő rejtélyes ünése. Radnán eltűnt Papp Béla hetnhárom esztendőskereskedő, akinek bombát éjjel óta nyoma veszett. Papp lát utójára a radnai állomáson látták, hol kissé mámorosan botorkált, majd zafelét indult. Haza azonban nem érkezett és a csendőrség azóta is hiába kutat utána. A csendőrség megállapította, hogy Papp Béla egy lippai fiatalemberrel természetellenes viszonyt folytatott, aki az öreg kereskedőt állandóan zsarolta. Nem tartják kizártnak, hogy Papp Béla bünténynek esett áldozatul és hogy a fiatalemberrel — akinek nevét egyelőre nem közlik — összefüggésben áll.

Rádió

Kisebbségi nyelvű rádióadások. Spina dr. csehszlovák egészségügyi miniszter érdekes beszédet mondott a rádióban. Beszédében a kisebbségi nyelvű rádióadásoknak kulturális szerepét fejtegette és kijelentette, hogy a kisebbségek sorsközössége úgy válik valóságossá a többségi nemzettel, ha revízió alá veszik a lelki határokat, amelyek eddig elválasztották egymástól az állampolgárokat és ha minden oldalról tudatára ébrednek a békés és egyenjogú együttélés szükségességének. Spina dr. azután örömmel jelentette, hogy a csehszlovák állam belátta ezt az igazságot és rövidesen saját rádióadó állomást létesítenek a csehszlovákiai németeknek.

Péntek, május 19. Bukarest. 1: Gramofonzene. 2.15: Gramofonzene. 6: Zenekari hangverseny. 8.40: Gramofonzene. 9: Dal-est. 9.20: A rádiózenekar hangversenye. Budapest. 7.45: Torna, utána gramofonzene. 10.45: Hírek. 11: Tüköry ezredes, ez olaszok hőse. Felolvasás, utána gramofonzene. 1.5: Gramofonzene. 1.30: Hírek. 2.30: Testnevelési előadás. 3.45: Hírek. 4.30: A rádió diákfőelőrája. 5: A pápaság szerepe a magyarság önvédelmi küzdelmeiben. Meszlényi Antal előadása. 5.45: Hírek. 6: Rácz Laci cigányzenekari hangversenye. 7.10: A szélkakas. Bónyi Adorján elbeszélése. 7.40: A magyar népdal. Bartók Béla előadása. 8.25: Németh Mária énekhangversenye. 9.10: A házasságok az égen köttetnek című vígjáték előadása a stúdióban. 11: Hírek, majd Bodrics Béla cigányzenekari hangversenye. 11.45: József Ferenc dr. királyi herceg francián nyelvű előadása. 12.30: A Patria jazz hangversenye. Bécs. 2.10: Gramofonzene. 4.20: Zongorahangverseny. 4.40: Gramofonzene. 5.45: Hangverseny. 7.20: Budapesti élet hatvan évvel ezelőtt és ma. Markos Béla előadása. 9.20: Vigjáték-előadás. 11.15: Táncczene. Belgrád. 12: A rádiózenekar hangversenye. 1.5: Gramofonzene. 4: Gramofonzene. 4.30: Népdalok. 5.30: Gramofonzene. 8: Gramofonzene. 9: Hangverseny. 9.30: Hangjáték. 10.15: Hangverseny. 11.15: Zenekari hangverseny. Berlin. 9.30: Hangverseny. 10.30: Zenekari hangverseny. 11: Táncczene. Breslau. 5.10: Kávéházi zene. 7: Könnyű zene. 9: Zenekari hangverseny. 11.30: Táncczene. Frankfurt. 9: Hangverseny. 9.30: Táncczene. 11.45: A rádiózenekar hangversenye. Hamburg. 10.40: Hangverseny. 11.50: Szórakoztató zene. Langenberg. 9.5: Operettelőadás. 11.30: Könnyű zene. Lipse. 9.30: Szimfonikus hangverseny. 11.30: Zenekari hangverseny. Morva-Ostrava. 8.25: A rádiózenekar hangversenye. München. 5.30: A rádiózenekar hangversenye. 9.20: Szimfonikus hangverseny. 10.20: Vigjáték-előadás. 11.45: A rádiózenekar hangversenye. Varsó. 7: Könnyű zene. 9.15: Filharmonikus hangverseny. 12: Táncczene. Zágráb. 9: Hangverseny. 11.10: Táncczene.

Szombat, május 20. Bukarest. 1: Gramofonzene. 2.15: Gramofonzene. 6: Jazz-zene. 8.40: Gramofonzene. 9: A rádiózenekar hangversenye. 10.10: Zenekari hangverseny. Budapest. 7.45: Torna, utána gramofonzene. 10.45: Hírek. 11: Petőfi gyorskocsiján. 2. Mai kis lexikon. Felolvasások. 1.5: Szalonzenekei hangverseny. 1.30: Hírek. 2: Németh Anna és Lorx Éva hangversenye. 3.45: Hírek. 5.45: Hírek. 6: Operett-részletek. 7.30: Rácz Lajos cigányzenekari hangversenye. 8.30: A Turandot című dalmű előadásának közvetítése az Operaházból, majd gramofonzene. Bécs. 5.30: Zenekari hangverseny. 6: Könnyű zene. 7.50: Hangverseny. 9: Operettelőadás. Belgrád.

12: Gramofonzene. 1.5: A rádiózenekar hangversenye. 4: Gramofonzene. 5: Népdalok. 5.30: Zenekari hangverseny. 8.30: Gramofonzene. 8.50: Népdalok. 9.30: Operettelőadás. Berlin. 9.10: Hangverseny. 11: Táncczene. Breslau. 9: Operettelőadás. 11.30: Táncczene. Frankfurt. 9.15: Rádióbohózat. 11.45: Könnyű zene. Hamburg. 9: Tarka-est. 11.30: Táncczene. Langenberg. 9.5: Tarka-est. 11.45: Könnyű zene. Lipse. 11.5: Szimfonikus hangverseny. Morva-Ostrava. 7.25: Schrammelzene. 9.30: Ének-kari hangverseny. 10.30: Zenekari hangverseny. 11.45: A rádiózenekar hangversenye. München. 5.30: Kátonzene. 7.25: Egyházi éneknégyes. 9: Tarka-est. 11.45: Táncczene.

Milánó. 6.10: Táncczene. 8: Gramofonzene. 8.45: Gramofonzene. 9: Gramofonzene. 9.45: Operettelőadás, utána táncczene. Prága. 6.50: Gramofonzene. 10.30: Fuvószenekari hangverseny. Róma. 6.30: Könnyű zene. 9.15: Énekhangverseny. 9.45: Szimfonikus hangverseny. Strassburg. 5: Zenekari hangverseny. 7.30: Gramofonzene. 8.45: Gramofonzene. 11: Kávéházi zene. 12: Táncczene. Stuttgart. 8: Tarka-est. 9: Gramofonzene. 11.45: Könnyű zene. Varsó. 6: Gramofonzene. 9: Könnyű zene. 11.5: Hangverseny. 12: Táncczene. Zágráb. 6: Zenekari hangverseny. 9: Ének-kari hangverseny. 10: A rádiózenekar hangversenye. 11.10: Táncczene.

Színház

Holnap, szombaton este a Böregérettel kezdi meg vendégjátékát a kolozsvári román opera a temesvári színpadon

A szevillai borbély, Sámson és Delila, Trubadur, Traviata és Tosca a további műsoron

Holnap, szombaton este pontban félkilenc órakor kezdi meg a temesvári városi színházban nagy érdeklődéssel várt ötnapos vendégjátékát a kolozsvári román opera százötven tagu együttese.

Strauss János Böregérett című vígjátékával kezdődik a rövid szezón. Az előadás, amely Temesvárott premier-számba megy, sorompóba állítja az opera legkiválóbb tagjait.

Az opera kitűnő szereposztásban viszi színpadra a Böregérett. A női főszerepeket Aca de Barbu, Rózsa Anna, Georgescu-né játsszák, míg a férfierők közül Andreescu, Spataru, Gavrilcsu és Moarchas működnek közre. A díszleteket Wiedmann festőművész tervezte, a zenekart Bobescu vezényli, az ének-karok vezetője Klee karnagy, a balettkar élén pedig Morawsky balettmester áll.

A Szevillai borbély, Rossini háromfelvonásos operáját játssza vasárnap délután négy órai kezdettel, mérsékelt helyárrakkal az együttes. A vezető szerepeket Dobranszkaja, Ana Ducu, Spataru, Demetrescu és Siomin éneklék.

Sámson és Delila, Saint-Saens nagyoperáját tüzte műsorra vasárnap estére az igazgatóság. Hosszu távollét után ismét hallhatja a közönség Pop Lyát. Ekkor lép fel először az opera nagynevű vendége Stefanescu Gonga, a brüsszeli operaház tagja. Mellettük Arbore és Siomin éneklék a fontosabb szerepeket.

Trubadur, Verdi látványos nagyoperája kerül sorra hétfőn. Fellépnek Aca de Barbu, Georgescu-né, Badescu tenorista és Demetrescu.

Traviata, Verdi második közkedvelt operáját tüzte műsorra kedd estére a kolozsvári opera. Rózsa Anna, a külföldi relációban is nagyszerű énekesnő éneklék a címszerepet.

Tosca, Puccini három felvonásos zenedrámájával zárja szezóját szerdán este az opera.

A pénztár naponta 10—1-ig és d. u. 4—6-ig van nyitva. Telefon 102. Az előadások iránt a már megszokott nagy érdeklődés nyilvánul meg, úgyhogy a közönség érdeke jó helyekről idejében gondoskodni.

Sport

A lugosi Vulturii tréneré fogja előkészíteni a román nemzeti válogatott együttesét

Közölte a Déli Hirlap, hogy a balkáni kupaküzdelmek előkészületei javában folynak és csupán a válogatott tizenegy összeállítása szenved halasztást.

Bukaresti értesítés alapján szenzációs hírt közölhetünk, amennyiben a román nemzeti válogatott összeállítását és előkészítését Schafferre, a volt kitűnő játékosra, a lugosi Vulturii jelenlegi trénerére bízta a központi futballszövetség.

Schaffer jelölése erre a helyre megnyugvást kelthet azokban, akik kételkedéssel néztek a román válogatott összeállítására felé.

A központi futballszövetség egyébként elhatározta, hogy május 22-től kezdve mindennap ülést tart, hogy az előkészítő munkálatok utolsó részeiben ne történjenek fennakadások. A futballszövetség még a következő határozato-

Alkalmi vételek!

Keleti és belföldi perzsákban, márkás porcellánok, márványok, bronzok, ezüstök. Hihetetlen olcsón csodaszép antik órák, zsur-asztalok, berakott asztalok, vitrin, kredenc stb. komplett szalongszerviz. Gyönyörű velencei csillár. Minden érdekel vétel szempontjából.

FISCHHOFF, Belváros, Corvin Mátyás-utca 6.
Telefon 18-09 Fischer-ház Telefon 18-09

kat hozta: 1. Husz bukaresti játékos azonnali tréningbe állít. A bukaresti játékosok a következők: Lapusneanu, Sulesi, Theimler, Munteanu, Vogl, Chibici, Simsinovici, Stanciu, Robe, Radu, Radulescu, Borbil I. és II., Eisenbeiser, Dumitrescu, Stanescu, Mitani, a harcos Valcov testvér, Schileriu, Barbu, Zilber Gebrowsch és Rosculeț. 2. Május 20-án a következő vidéki játékosokat rendezte Bukarestbe a központ: Bürger, Hustu, Albu, Kotormányi, Steinbach, Julius Moravetz, David, Bindea, Glanczmann Kováts, Ciolac, Sepi, Bodola, Stocșăger, Dobay, Surlasiu, Kocsis. 3. A futballszövetség ezekből a játékosokból több válogatottat fog összeállítani a végleges összeállítás előtt néhány nappal közöst fog lebonyolítani különböző romániai városok válogatottjaival.

Nemzeti ligamérkőzések

Két heti szünet után újra folytatódik a nemzeti ligabajnokságok, melyek keretében kerülnek eldöntésre az A csoportban a Tricolor-Crisana Nagyváradon és a Romania—Soimii mérkőzések Nagyszebenben. A B csoportban a TMTE együttese Aradra rándul át, az ottani munkácsapattal mérkőzik a TMTE—AMTE őszi találkozó botrányos végződött, de reméljük, hogy a testvércsapat időközben elfeledte az elmúlt mérkőzés izgalmait és a vasárnapi mérkőzésre realis és külső befolyásmentesen fog lebonyolítást nyerni. A TMTE győzelme Aradon valószínű.

NAC—Universitatea Kolozsvárott

A bukaresti futballszövetség megismisítette az őszi NAC—Universitatea mérkőzést és annak újrajátszását engedélyezte. A NAC vezetősége tárgyalásokat kezdett az Universitatea vezetőséggel, hogy a mérkőzés ne Kolozsvárott legyen, hanem semleges pályán, Buzarestben. A kolozsvári csapat vezetősége most értesítette a NAC vezetőséget, hogy a NAC—Universitatea mérkőzés Kolozsvárott kerül lebonyolításra.

A Ripensia hollandi turája

A hollandi turán levő Ripensia legutóbb Rotterdamban játszott és megérdemelt győzelmet aratott. A temesvári profik ellenfele a Rotterdamsche csapat volt, amelyet 2:1 arányban győztek. Az eredmény nem fejezi ki teljesen az erőviszonyokat, mert a temesvári csapat sokkal jobb volt, mint ellenfele. A temesváriak góljait Dolay és Schwartz rúgták. A Ripensia holnap Dordrechtben játszik, vasárnap pedig valószínűleg Hágában viv revánsmérkőzést.

Mozi

Eredményes jegyrazzia egy bukaresti moziban. Alig egy hónapja, hogy a pénzügyminiszter merész újítását a leványosságai adó terén átadták a közhasználatnak. Azonnal látható volt, hogy különösen a mozik számára jelent hatalmas megterhelést az új jegyrendszer, amely egyébként kitűnő alkalmat nyújt a bálytalanságok elkövetésére. A pénzügyminiszterium közgei legutóbb rajtaütészerű vizsgálatot tartottak a bukaresti Regal-moziban, ahol számos néző jegy nélkül találtak, holott azok kijelentették, hogy a helyárakat megfizették. A miniszterium közgei azonnal jegykönyvet vetek fel és a kivetett ötvenezer lei bírságot nyomban beszédték.

Közgazdaság

Repülőgépet Angliának, gyógyárut Kinának, lámit az egész világra, textilárut Indiába vittak el a Budapesti Nemzetközi Vásáron

Évi gondos előkészítés és tíz napi tartás után végérvényesen bezárult a Budapesti Nemzetközi Vásár kapui. Bár egy gazdaságilag, mint politikai-ideológiai aligha nevezhető viszonyok között tartott meg. A vásáron mégis kiállított részt, akik közül 80 volt idei. A vásár tartama alatt 560.000 látást kapott és a magyar fővárosba érte idegeneknek számát szakértők 0-re becsülik. A látogatók száma Romániából elérte a husz százalékot. A vásár a városi között négy világrészről 35 állampolgárai szerepelnek.

A vásár látogatottsága volt a legnagyobb, hanem a vásáron kialakult üzleti élet is. Az üzletek egy része a magyar gazdaságra, másrésze pedig a külföldi különállamaiba, sőt a tengerentúrra is irányult. A belföld felé eddig lekötött üzletesszáma több millió pengőre rug. A textiliparban igen jelentős engross üzletek láttak, különösen műelyem-, selyem-, gyapjú- és nyomott festékes árúban, valamint anyagokban és szőnyegeken. A vasépipar, valamint közlekedési ipar körében kiemelkednek azok az üzletek, amelyek motorkerékpárokon és automobilon kötöttek. Anglia számára a vásáron eladásra egy német gyártmányú repülőgép is. Magyar gyártmányú repülőgépek vásárlásáról is komoly tárgyalások folynak.

Magyar gyártmányú kerékpárokon szintén jelentős üzletek voltak. Görögország traktort és mezőgazdasági gépeket keresett.

Az élelmiszeripar, amely a vásár egyik leggazdagabb csoportja volt, szintén igen nagyszabású üzleteket kötött egy a belföldre, mint a külföldre. A magyar szalámi, amely több vagontételben kelt el, új piacokat szerzett magának. A különböző magyar nemes borokat százezrepalackos tételekben exportálták a tengerentúrra is. Vegyszeti és kozmetikumok szintén rendkívül élénk volt a kereslet. A külföld részről Spanyolország piperezappant vásárolt, magyar gyártmányú gyógyszereket a tengerentúrra szállítottak, közöttük több jelentős tétel Kínába is. Budai földet Romániába exportáltak.

A butoripar jelentős üzleteket kötött egy a belföldi, mint a külföldi piacok felé. A kerámiában és üvegyiparban feltűnő érdeklődés nyilvánult meg a legfinomabb magyar gyártmányú porcellánok és üvegyárak iránt. Építőipari gépek és anyagok közül cementipari gépeket kötöttek le jelentős tételekben Jugoszlávia, Egyiptom és Csehszlovákia. A kis- és kézműipar, a háziipar és népipar, a nemesfémipar és a többi cikk pavillonja is igen nagy látogatottságnak örvendett. Megállapítható, hogy a Nemzetközi Vásár a magyar gazdasági élet és a

magyar idegenforgalom szempontjából oly nagy jelentőségű eseményként zajlott le, melynek üzleti és erkölcsi eredményei már eddig is jelentősek, de amelyeknek hatásai a további hetek, sőt hónapok tartama alatt is érezhetőek lesznek.

Vasipari kartel. A Metallurgic vasipari cég és a Skoda-művek kartelbe lépnek. A kartel, amelyre vonatkozólag a tárgyalások még folyamatban vannak, csak Romániára fog szólni.

A magántisztviselők és a záróra. A temesvári magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak szindikátusa vasárnap, május 21-én délelőtt tizenegy órai kezdettel a belvárosi Lenau-tér 1. szám alatt levő egyetemi helyiségben gyűlést tart, amelyen a záróra kérdésével fognak foglalkozni. Felkéri az érdekelteket, hogy a gyűlésen minél nagyobb számban jelenjenek meg.

Érdekes birtokper a román-cseh határon. Szegedi Béla, Grósz Sándor, Klein Albert és Roth Mayer, porumbestii földbirtokosok tavaly megvásárolták Buttykay Ákos nagybirtokosnak a cseh határ mentén fekvő 400 holdas birtokát. A birtokosok egyúttal megkérték egy a román, mint a cseh hatóságokat, hogy tekintettel román állampolgárságukra, birtokukat csatolják Romániához. Az engedélyt meg is kapták, a román agrárbizottság azonban megsemmisítette az adásvételi szerződést és arra való hivatkozással, hogy az adásvételi szerződés megkötésekor elmulasztották az agrárbizottság jóváhagyását kérni, a birtokot, mint Buttykay birtokát, kisajátították. A tulajdonosok a nagyváradi táblához felebbeztek, amely most tárgyalja az ügyet. Ítélet a jövő hétre várható.

A Nemzeti Bank részvényei. A bukaresti tőzsdén tegnap a Nemzeti Bank részvényei 4100 leiről 4300 leire emelkedtek.

Az ideai adóelvetések. A Temesvári Kereskedők Egyesülete május 21-én, vasárnap délelőtt választmányi ülést tart, amelyen az ideai tulzott adóelvetésekkel foglalkoznak. A tárgysorozat további pontjai a vámtörvényt és a városi közterheket ismeretik.

Két milliós pénzbírság. Procopiu bukaresti adófelügyelő a Trebitsch S. és Társa selyemgyár bukaresti telepén tartott legutóbbi vizsgálata alkalmával a gyárra 2,037.154 lei pénzbírságot rótt ki a fényüzési adótörvény rendelkezéseinek be nem tartása miatt. A gyár a hatalmas pénzbírság ellen felebezéssel élt, amelyet az ilfovi törvényszék most tárgyal. A törvényszék Jacobescu Spiridon tanár személyében könyvszakértőt jelölt meg a cég üzletmenetének megvizsgálására és az ügy érdemi tárgyalását a szakértői jelentés benyújtásáig elhalasztotta.

A temesvári gabonapiac forgalma tegnap minimális volt, változatlan árak mellett. Árak a következők voltak: búza 77/78 kg-os 585-590 lei, ujbúza minőség szerint 70 kg-os 545 lei, 72 kg-os 555 lei, zab 180-200 lei, árpa 240 lei, rozs 400 lei, tengeri 145 lei, ótengeri — lei, tökmag 470 lei, napraforgómag 295 lei, lucerna — lei, lóheremag — lei, burgonya woltmann 140 lei, őszi rózsza 220 lei, nyári rózsza — lei, muharmag 140 lei, korpa zsák nélkül 100 lei, 30/70-es kismalmi liszt zsákkal 880 lei, négyes kenyérliszt zsákkal 820 lei, lábliszt zsák nélkül 125 lei száz különként a bányai feladóállomárról. (Pór A.-cég jelentése.)

Edős Pál két éve

A Déli Hírlap eredeti regénye —
Írta: CSERESNYÉS SÁNDOR

90. folytatás.

Állomások multak. Messziről idevilágodott a város és elbucszotak. A ment a nagy közös kocsi és össze-táholmiját. Ott már mindenki készült. Végállomás. A nagyhidon katótt a vonat, még cirkált a sinek között, tán beérkezett az állomásra.

Kavarodás. Még egyszer látta Kore-intett neki, azután eltűnt.

Az ősz futott tovább. Mindig fájdalsabbak lettek a napok és valahogy érezte jól magát. Távolból a hangok futottak hozzá s ilyenkor vetette magát munkájába, nem ért tudni senkiről, semmiről. Apjával eset beszélt, az öregur olvasott, dt, vagy a parkban sétált. Öregedett. Végérvényesen öreg ember lett belőle.

Egyik vasárnap fényes esküvő volt. Erzsik esküvője volt, rengeteg flancot, hogy csak az a társaság képes vanit megünnepelni. Hallotta, készültek már régén. Az utcán találkozott a mettel. Sok autó volt és az autókban felomázott nők ültek élesarú férfiakkal az ünnepélyes fekete nem állott jól. Nagyot köszönt a menetnek, amikor előtte mentek el és ahogy utánuk zett, egész picit sóhajtania kellett.

Kifelé indult éppen a Ligetiékhez, hogy meglátogassa a kisembert. Tempón, lassan lépkedett kifelé, inkább sélt az ünneplő külváros néma utcáiban,

ahol hatnapos robotot pihentek az emberek és kiáradt a szegénység az utcába. Csupa kisember, szegényemberkék laktak itt a gyárak tövébe húzódott apró utcákban, amik lefutottak a csatornáig, nagy pázsit volt a házak előtt és izmos, félmeztelen gyerkőcök rugták a labdát rajta. Eperfák árnyékában pedig a család, a félszeg apa és a vérszegény, lehajszolt anya ültek és az apa valami újságot olvasott, az anya pedig hallgatott és krumpliceves járt az eszében. Messziről ideemlékezett a gyárkémény.

Harmonika tódult ki az egyik nyitott ablakon és olyan barátságos vidéki színt adott az egész utcának. A negyednek, ahol vidékről szakadt, falusi emberek gyerekei laktak, akik százszor elátkozták már, hogy apjuk behúzódott ide a faluról. Akiknek kalapácsotfogó kezébe otabiszereg az eke és tavasszal, ha elköszönt hozzájuk az ősziág friss föld, indulni szeretnének. Kutyák játszadoznak a sámlik között és szemét közé hull az eper.

Egyik ház olyan, mint a másik. Mind-egyik pár ablakkal kipszig az utcára, a köves udvaron meg összezsufulva lakik tömeg prol. Hártványkony falakon át-jajgat a bánat, átnyög éjjel az öröm és elsején kegyelmet kérnek a háziúrtól a hátralékos bérre.

Jaj, ha egyszer leálna a Gyár. Jaj, ha itt elbocsátás lenne. Az utca újabb lányt kapna s új koldus üvöltene, hogy én szegény ötygyerekes apa vagyok... Apró falatokból lakik jól a csipogó száj és hallgat, ha egyszer, párszor kimarad a megszokott évés. Enni kell, aludni kell és az apa dolgozik, az anya dolgozik, hogy több legyen az evés, hogy puhább legyen a matrác, hogy több legyen a levegő és kevesebb folt a nadrágon.

Azután jelentkezik a gyár, tizenkét, tizennégy éves korban jelentkezik a gyár

és magával viszi a fiut, a lányt, mind-egyiket, kinyújtott csánya közé szorítja és a friss vértől felrisszül ő is és kien-gedi az apát, vagy az anyát és szárazon hull ki az elhasznált ember a karmokból. Külváros. Egyforma minden külváros, egyformák a sápadt emberek a külvárosból és szirénák muzsikálják át életüket a külvárosban.

A kisligetiék is hátul laktak az udvarban, egyik oldalról másik lakás, másikon meg padlásfeljáró és a klozetajtó voltak szomszédjaik. Az ajtó, ablak nyitva volt és nagy csend volt a Ligetiéknél, amikor kereste őket.

Az ajtó a konyhába nyílt. Olyan félig ablak, félig ajtó volt, amin az ablak kijár és egyben levegő is ezen jár be a konyhába, amiben ágy is volt, mosdó is, szekrény is, szoba is volt a konyha, meg spázz, itt lakott a kisligeti a konyhában, meg az anyja is itt lakott, a szobában meg butorok voltak, asztal, amin sohse ettek, székek, amikre ülni kegyeletsértés volt, szekrények, jó polituros szekrények és bennük a vasárnapi ruhák és a gála-fehérműk, meg apró emlékezők, két nachtkászló is állott a szobában, rajtuk művirágok és felettük radnai bucsukép, mögötte keresztbe barka, alatta kicsi szenteltvíztartó, azután csukott mosdó, olyan nagy családi darab volt a mosdó, amiben soha senki sem mosdott és edényeket tartottak benne, rajta meg képek voltak, egy emlék katonakoromból, meg a pödrottbajszu öregligeti vasutas ruhában, mellette a ligetini és a tórdén a kisligeti, akkor még egészen kisligeti, meg valami tánti is, darázsderékkel és csótárral a fején, a kezében meg valami könnyed tartás, ahogy akkoriban a fényképesek vigyáztak, hogy a tisztelt nagysádnak könnyed tartása legyen a kezében, háttérben a kastéllyal, felfelé kanyarodó lépcsők és állvány, az előtér-

ben ülő urnőnek egész nap semmimás dolga, mint diszruhában, slagtreffolásig fűzött diszruhában ülni a kezében valami micsodával, srég vizavi meg a kastély.

A ligetini volt csak a konyhában és állította oda a hidegkávét vajaskenyérral, amikor bejött, de ő nem tudta, hogy ez a néni a ligetini, csak nagyon hasonlított a kisligeti, olyan nő kisligeti volt ez a néni, a ki nagyon kedves volt hozzája és azt mondta, hogy mesélt már róla sokat a Kari, nem is tudta, hogy Karinak hívják a kisligeti, most mondta először a mamája és olyan furcsa volt neki, hogy a kisembernek itthon beceneve van, hogy Kari, aki most nem volt otthon...

— Ó, ez a fiu, ez a fiu, tetszik tudni, amióta menyasszonya van, nem is lehet vele birni, olyan, mint valami csikó, olyan a Kari. Nem is szolt, hogy el tetszik jönni...

— De, kedves néni, hiszen nem történt semmi.

— Itt van ő, nézze csak, kedves, ahogy kimegy az ajtón, menjen le a gang végére, ott a lépcsőtől balra a kisudvarban, ott szokott lenni. De sokan vannak, nem fogja az magát bántani, inkább idehivom...

— De néni, kedves, szó se lehet róla. Én megyek le hozzá, — jelentette ki határozottan és indult is már.

(Folyt. köv.)

ETERNIT	PAKURA
kéménytoldatok	fűtésberendezések
Műlakatos munkák, vízvezetékek és villanyszerelések	
Succ. R. Klein utóda	
Ing. S. Márton	
Timișoara I, Str. Lenau 2. sz.	
Telefon 74	Telefon 74

Egyes szó ára 3 lei; vastagabb betűvel 5 lei. Állástkeresők szavankint 2 leit fizetnek. Jellegű hirdetések címét a kiadóhivatal nem közölheti. Ilyen hirdetésekre a jellegű ellátott írásbeli ajánlatot kell beküldeni a kiadóhivatalnak.

Apróhirdetések

Legolcsóbb hirdetés — leggyorsabb eredmény

Apróhirdetéseket felvesz:
Belvárosban: Déli Hírlap kiadóhivatala, Szentgyörgy-tér 4. Gyárvarosban: Kardos-trafik, Kossuth-tér 14. Gránátos-utca sark, Messinger-trafik, Fő-utca 27. Józsefvárosban: Messinger-trafik, Küttl-tér. A hirdetési díj minden esetben előre fizetendő.

Alkalmazás

Feltétlenül intelligens

(iskolákat végzett) urihölgyet gépirónóknak keresek. Olyan uriaszonyt vagy urileányt, akinek otthona nincs. Illetve: aki a millióból, amiben él, szabadulni szeretne. Munkája könnyű és kevés. Családtagként szerepel. Anyagi igényeket és részletes referenciát sajátkezűleg irt levélben, lehetőleg egész alakot mutató fényképpel és válaszbélyeggel együtt, Feley Bertalan, Sumuleu, via Mercurea Ciuc címre kérek. (2111)

Magas fix fizetéssel

jól bevezetett agilis helyi ügynökök keresetnek építkezési anyag és tűzifa elhelyezésére. Cim a kiadóban. (2121)

OLLA
a legjobb védő fertőző betegségek ellen

Autobusz-menetrend

Érvényes május hó 15-től a következő indulási időkkel:

Temesvár—Detta—Gátalja és vissza		
Temesvár	8:30	reggel
Detta	10:30	délelőtt
Gátalja	11:45	"
Detta	1:30	délután
Móricföld—Detta—Temesvár és vissza		
Móricföld	5	reggel
Detta	6	"
Temesvár	2	délután
Detta	4	"
Klopodia—Detta—Temesvár és vissza		
Klopodia	3	reggel
Detta	5:45	"
Temesvár	2	délután
Detta	4	"
Csávos—Detta—Temesvár és vissza		
Csávos	2:30	reggel
Detta	5	"
Temesvár	2	délután
Detta	4	"
Tógyér—Detta—Temesvár és vissza		
Tógyér	10	délelőtt
Detta	12	délben
Temesvár	6	délután
Detta	8	este
Butyin—Detta—Gilád—Csákova—Temesvár és vissza		
Butyin	3:45	reggel
Detta	5	"
Csákova	5:45	"
Temesvár	2	délután
Csákova	3:20	"
Detta	4	"
Moravica—Detta—Temesvár és vissza		
Moravica	11	délelőtt
Detta	12	délben
Temesvár	7:30	este
Detta	9:25	"
Csákova—Temesvár és vissza		
Csákova	7	reggel
Temesvár	12:30	délután
Csákova	2	"
Temesvár	7:30	este

Állást keres

Apolónőnek

azonnalra ajánlkozok, hosszú bizonyítvánnyal középkorú özvegy nő. Vidékre is megy. Cim a kiadóban. (2066)

Gyermekszertető

idősebb uriember vagy urinő háztartása vezetését vállalom. Kisebb fizetésre tartok igényt, ha 10 éves kislányomat magammal vihetem. Vidékre is megyek. Cim a kiadóban. (720)

Ha szép akar lenni.

használjon KULKA-féle liliom-tejkrémet, liliom-tejszappant, liliompudert, 3 színben. Kapható kizárólag KULKA Émil városi gyógyszerárában a „Fekete Sashoz” Belváros, Szent György-tér.

Adás-vétel

4 ajtós üvegszekrény

pulttal együtt eladó. Nagy Dániel, IV., Preyer-u. 2/b. (2100)

Házhely

1 perc a 6-os villamosmegállóhoz eladó. Bővebbet Horváth, II., Uj-tér 4. (2125)

Szálloda, étterem

Temesváron 14 szobával eladó. Szobabevétel 200.000 leien felül, havi bér 6500 lei. Hosszu szerződés, kitiűnő üzlet. Bővebbet Rosenberg, ügynök, Terminuskávéház. (2125)

Fordson traktor

ekével jutányos áron készpénzért eladó. Besenova-Vecse, Telbisz, tanító. (2120)

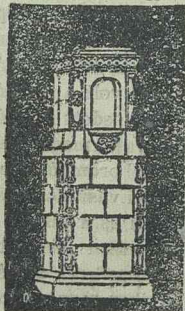
Elköltözés

miatt egy elsőrangú fényképészeti műterem teljes berendezése eladó. Cimeket „Tátra” jelige alatt a kiadóhivatalba kérek. (2123)

Írógép

francia és angol levelezéshez megvételre keresetek. Cimeket a kiadóba kérek. (2089)

Cserépkályha

szükségletét, ha előnyösen akarja beszerezni, akkor bizalommal forduljon a garanciaképes kipróbált céghez

TURI GYÖRGY
cserépkályhagyártó

Gyárvaros, Rékási út 26. A házam előtt 7-es villamos megálló! (Mivel üzletemet felosztattam, eladásaimat kizárólag ezen címről eszközölöm.) Átalakításokat és javításokat a legelőnyös árban eszközölök

Lakás

Egy szoba-konyha

speiz, esetleg garagezsal azonnalra is kiadó. IV. ker., Szilágyi-u. 6. (325)

Csinosan bútorozott

különbejáratu utcai szoba Belváros közepén egy-két személy részére, esetleg teljes ellátással rögtön kiadó. Özv. Harányiné, I., Nándor-tér 3. (2103)

Egyszobás

konyhás lakás, 5 perc a remistől, Gyapjuipar és Gyulaitól, azonnal kiadó. II., Indóház-ut 1. (2105)

Szép egyszobás

udvari lakás olcsón kiadó. III., Kereszt-tér 2. (2107)

Modern

ujjonnan festett 4 és 5 szobás lakás kiadó a papneveldei bérpalotában Belváros, Szentgyörgy-tér-Lonovics-utca sark. (2092)

Különléle

Buffet vagy trafikot

elszámolásra keresek. Cimeket a kiadóba kérek. (1095)

Elegáns szabásu és elsőrangú kivitelű uriöltönyöket és felöltöket

és felöltöket jutányosan készít

Máthé szabómester

Gyárvaros, Háromkirály-u. 32. sz. a., a Török császárral szemben, villamos megállónál

Iratkozzék be

mert ezzel a mai gondterhes időkbenválóban kellemes órákat szerez magának a

„CULTURA“

kölsönkönyvtárba, ahol azonnal megjelenésük után olvashatja a legíríssebb könyvujdonságokat, de meg is vásárolhatja a legolcsóbb áron. Előfizetési díj a kölsönkönyvtárra havi

40 lei helyett

a Déli Hírlap előfizetőinek

25 lei

Temesvár-Józsefváros, Hunyadi-ut 15.

Nyári menetrend

Érvényes 1933 május 15-től

Időszámítás: 0-tól 12-ig, éjféltől és 12-től 24-ig, déltől éjfélig.

Vonatok indulása a Temesvár-józsefváros pályaudvarról:

Karánsebes felé személyvonat
Bukarest felé gyorsvonat
Bukarest felé Simplon
Bukarest felé személyvonat
Bukarest felé gyorsvonat
Turnszeverin felé személyvonat
Zsombolya felé vegyesvonat
Zsombolya felé személyvonat
Zsombolya felé vegyesvonat
Zsombolya felé Simplon
Zsombolya felé motoros
Arad felé
Arad felé
Arad felé
Arad felé
Arad felé
Resica felé
Resica felé
Resica felé
Ság felé vasárnap és ünnepen
Csanád felé
Csanád felé
Csanád felé
Gyér felé
Keresztes felé
Keresztes felé
Radna felé
Radna felé
Valkány felé
Valkány felé
Buziás felé motoros
Buziás felé motoros
Buziás felé vegyes
Buziás felé vegyes

Vonatok érkezése a Temesvár-józsefváros pályaudvarra:

Karánsebes felől
Bukarest felől gyors
Bukarest felől Simplon
Bukarest felől személy
Bukarest felől gyors
Turnszeverin felől
Zsombolya felől vegyes
Zsombolya felől személy
Zsombolya felől vegyes
Zsombolya felől Simplon
Zsombolya felől motoros
Arad felől
Arad felől
Arad felől
Arad felől
Arad felől
Arad felől
Resica felől
Resica felől
Resica felől
Ság felől vasárnap és ünnepen
Csanád felől
Csanád felől
Csanád felől
Gyér felől
Keresztes felől
Keresztes felől
Radna felől
Radna felől
Valkány felől
Valkány felől
Buziás felől motoros
Buziás felől motoros
Buziás felől vegyes
Buziás felől vegyes